

Dosarul nr.2ra-825/22
2-22000717-01-2ra-13062022

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: M. Țurcanu)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud.: N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

ÎN C H E I E R E

07 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Străisteanu
Gheorghe împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării
dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea
prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2022, prin care s-a
respins apelul declarat de Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea Judecătoriei
Chișinău, sediul Centru din 21 februarie 2022

c o n s t a ț ă :

La 31 decembrie 2021, Străisteanu Gheorghe a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Justiției privind constatarea faptului încălcării
dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea
prejudiciului moral, încasarea dobânzii de întârziere.

În motivare a indicat că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru
din 17 august 2019, s-a constatat încălcarea dreptului la examinarea în termen
rezonabil a cauzei civile nr. 2-1363/2017 și s-a dispus încasarea de la bugetul de stat
prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe suma
de 3000 lei cu titlu de prejudiciul moral.

La 17 septembrie 2019, hotărârea judecătorească din 17 august 2019 a devenit
irevocabilă prin necontestare.

Hotărârea din 17 august 2019, urma să fie executat în termen de 3 luni de la
data de 17 septembrie 2019, până la data de 17 decembrie 2019, însă, nu a fost
executată nici până la data depunerii prezentei cereri de chemare în judecată.

Astfel, termenul neexecutării hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din
17 august 2019 este de 2 ani și 5 luni.

Reclamantul a susținut că acțiunile ilegale comise de instanțele de judecată în
privința lui Străisteanu Gheorghe, în cadrul executării hotărârii judecătorești

irevocabile din 17 august 2019, cad sub incidența Legii nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Procedura de executare a hotărârii irevocabilă din 17 august 2019, nu este dificilă din punct de vedere factologic sau juridic, nu prezintă nici o complexitate, deoarece pe dosar participă doar două părți, creditorul și debitorul. Pe dosar nu este necesar de a efectua acțiuni complexe.

Reclamantul a menționat că în calitate de creditor s-a comportat conform legislației în vigoare, iar neexecutarea hotărârii judecătorești irevocabile, fapt care a dus la încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, se datorează exclusiv comportamentului vădit ilegal, abuziv, al angajaților instanței de judecată și a Ministerului Justiției.

Procedura de executare pentru reclamant este extrem de importantă întrucât este vorba despre neexecutarea unei hotărâri judecătorești care o afectează material extrem de grav, deoarece, fiind pensionar, suma indicată în hotărârea judecătorească și titlu executoriu este necesară pentru întreținerea familiei, pentru a supraviețui în condițiile economice extrem de grele în care se află Republica Moldova.

Angajații instanței de judecată și a Ministerului Justiției au acționat vădit ilegal, ignorând intenționat prevederile legislației, nu au contestat hotărârea judecătorească, iar după devenirea irevocabilă nu au expediat titlu executoriu spre executarea în adresa Ministerului Justiției și nici nu a informat participanții la proces despre actul judecătoresc irevocabil.

Prin comportamentul său contrar tuturor cerințelor care obligă persoanele responsabile să execute în termen rezonabil, operativ hotărârea judecătorească irevocabilă, angajații statului au trecut peste toate limitele legale, iar circumstanțele în care autoritatea publică refuză să acționeze conform legii, a provocat daune morale.

Astfel, pentru încălcarea obligațiilor prevăzute de lege, ignorarea intenționată a legislației în vigoare, neexecutarea hotărârii judecătorești, i-a cauzat prejudiciu moral.

La fel, pentru neexecutare hotărârii în perioada 17 decembrie 2019-23 decembrie 2021, urmează a fi încasată și p dobânda de întârziere din suma de 3000 lei, care conform programului www.ilba.md, constituie 773,50 lei.

Reclamantul a estimat mărimea prejudiciului moral cauzat în sumă de 15000 lei, cauzat prin sentimente de frustrare cauzate de caracterul ilegal al acțiunilor instanței de judecată și a Ministerului Justiție, comise vădit contrar legislației, manifestate prin sentimentul de anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții, disconfort și retrăire, imposibilitatea savurării modului obișnuit de trai, sentimente de incapacitate de a ne bucura în modul convenit de garanțiile prescrise de lege, sentimente de frustrare, nedreptate și umilință, nervi, afectare sufletească.

Reclamantul a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului lui Străisteanu Gheorghe la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile din 17 august 2019, încasarea de la contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției suma în mărime de 733 lei cu titlu de dobândă de întârziere din suma de 3000 lei pentru perioada 17 decembrie 2019-23 decembrie 2021, încasarea de la contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui

Străisteanu Gheorghe, suma în mărime de 15000 lei cu titlu de prejudiciul moral cauzat prin încălcarea gravă a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile din 17 august 2019, care durează 2 ani și 5 luni.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 februarie 2022, cererea de chemare în judecată a lui Străisteanu Gheorghe, a fost admisă parțial.

S-a constatat faptul încălcării dreptului reclamantului Străisteanu Gheorghe la executarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru nr. 2-12233/19 din 17 august 2019, în termen rezonabil.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe suma de 3000 (trei mii) lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. În rest, cererea s-a respins ca nefondată.

Pentru a hotărî astfel, instanța a reținut că la 17 august 2019, Judecătoria Chișinău, sediul Centru examinând cererea de chemare în judecată depusă de Străisteanu Gheorghe împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului a constatat încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile nr. 2-1363/2017 și a dispus încasarea de la bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe suma de 3000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 august 2019 nu a fost contestată de către părți, devenind irevocabilă prin necontestare la 17 septembrie 2019.

Instanța de judecată a reținut că potrivit prevederile art. 6 alin. (2) al Legii nr. 87 din 21.04.2011, legiuitorul a pus în sarcina instanței de judecată să prezinte titlul executoriu, emis în baza hotărârii judecătorești definitive, spre executare Ministerului Justiției, din oficiu, iar instanța de judecată a omis să efectueze aceste acțiuni.

Conform pct. 3 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 32 din 17 noiembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi referitoare la executarea creanțelor împotriva statului, până la operarea modificărilor de rigoare de către Parlament, hotărârile judecătorești emise în temeiul Legii nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești urmează a fi puse în executare neîntârziat după rămânerea hotărârii definitivă și executate nu mai târziu de trei luni de zile de la această dată, similar termenului de executare a hotărârilor definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului.

Instanța de fond a constatat că instanța de judecată a omis să efectueze acțiuni privind prezentarea din oficiu a titlului executoriu nr.2-12233/19 emis de Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Ca urmare, reclamantului i-a fost încălcat dreptul la executarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru nr. 2-12233/19 din 17 august 2019, în termen rezonabil reglementat de art. 6 alin. (2) al legii nr. 87 din 21.04.2011.

Astfel, în vederea recuperării prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești prejudiciul moral instanța a considerat că suma de 3000 lei acordată cu titlu de prejudiciu

moral, va constitui pentru reclamant o satisfacție echitabilă,

Suma de 15 000 lei solicitată de reclamant este exagerată, încalcă principiul general al echității și ar constitui un venit nejustificat.

Cu referire la pretenția privind încasarea sumei de 733 lei cu titlu de titlu de dobânda de întârziere din suma de 3000 lei pentru perioada 17 decembrie 2019-23 decembrie 2021 instanța de fond a conchis că prevederile art.942 Cod civil nu poate fi aplicat cazului, deoarece nu este un raport juridic civil ordinar, ci un litigiu este guvernat de o lege specială, Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 21 februarie 2022, Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 mai 2021, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2022, s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 februarie 2022.

La 12 aprilie 2022, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2022 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivare a invocat că decizia Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2022 și hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 februarie 2022 sunt în ilegale, emise contrar art. 239 din Codul de procedură civilă.

Atât instanța de fond cât și instanța de apel au apreciat arbitrar raportul motivat prezentat și nu au luat în considerare aspectul ce ține de lipsa de diligență a creditorului.

Instanțele au omis să învedereze criteriul comportamentului și mizei intimatului, în calitate de criterii specifice examinării caracterului rezonabilității duratei procedurilor respective. Intimatul a manifestat un dezinteres total față de soarta executării titlului executoriu, nu a solicitat instanței eliberarea titlului executoriu și nici nu s-a interesat problematica executorii documentului.

Totodată, la examinarea cauzei instanțele nu au ținut cont de prevederile art. 6 alin.(2) din Legea nr.87 din 21 aprilie 2011, normă ce îi dă dreptul și creditorului de a prezenta titlu executoriu spre executare Ministerului Justiției.

În astfel de circumstanțe, nu este posibilă imputarea tergiversării executării documentului executoriu, instanței de judecată, ci însuși creditorului.

Ca temei de drept a recursului, recurentul a invocat prevederile art.432 alin.(2) lit. c) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 07 aprilie 2022.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale

Cererea de recurs a fost declarată la 12 aprilie 2022, respectiv, în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre

necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 13 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii.

Până la data examinării recursului, intimatul referință nu a depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Ministerul Justiției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh